

Sortförsök i ärtor

Av Försöksledare Arne Ljungars,
Hushållningssällskapet i Kristianstad.

Hösten 2007 skördades 3 sortförsök med ärtor inom Skåneförsöken. De enskilda försöken presenteras i tabell 1 medan års- och femårsmedeltalen kan studeras i tabell 2. De områdesvisa redovisningarna finns i tabell 3 medan sortegenskaperna presenteras i tabell 4. Bland egenskaperna är det tusenkornvikten som styr utsädeskostnaden, höjden vid skörd som ger indikationer på hur lättskördad

sorten är, som är särskilt intressanta att ta del av. Även spill vid skörd avslöjar skördeproblem. En egenskap som borde vara viktig att ta hänsyn till är proteinhalten, men så länge vi inte har någon proteinreglering av priset är denna främst intressant för hemmaproducenter. Mätarsort är Celine. 2007 års skördar är mycket högre än 2005 och 2006 års. Intresset för ärtodling har minskat och därmed också provning av nya sorter.

Tabell 1. Enskilda ärtförsök 2007. Skörd.

L7 - 610	507/07				976/07			
	Per-Erik Vikberg, Vittskövle, Svalöv Förfrukt: Vårkorn Jordart: mf ML. pH 6,9 Sådd: 4/4-07. CV% 9,6				Jan Isgren, Loviseborg, Tygelsjö Förfrukt: Höstvetete Jordart: mf I Mo. pH 7,2 Sådd: 31/3-07. CV% 6,0			
SORT	Dt/ha	Rel	Vid skörd, 9/8		Dt/ha	Rel	Vid skörd, 4/8	
			Stråst.%	Höjd cm			Stråst.%	Höjd cm
SW Celine (965222)	39,6	100	6	18	58,8	100	13	20
SW Clara, 975496	47,0	119	51	50	61,9	105	45	55
Da Faust (SSd) EU	42,7	108	14	20	59,7	102	23	35
To Exclusive (SSd) EU	47,9	121	18	33	59,4	101	38	48
LP Tinker (SW) EU	49,6	125	9	19	60,1	102	10	20
To Rocket (SSd) EU	47,5	120	11	20	61,8	105	15	25
To Krackerjack (SSd) EU	47,2	119	10	19	68,3	116	18	30
LP Maringa (SSd) EU	44,5	112	6	23	61,8	105	15	25

Tabell 1, forts. Enskilda ärtförsök 2007. Skörd.

L7 - 610	26/07			
	Br Hellberg, Västervångsvägen, Degeberga Förfrukt: Potatis Jordart: mmr I Sa. pH 7,6 Sådd: 7/4-07. CV% 6,0			
SORT	Dt/ha	Rel	Vid skörd, 6/8	
			Stråst.%	Höjd cm
SW Celine (965222)	36,7	100	13	19
SW Clara, 975496	41,8	114	25	25
Da Faust (SSd) EU	41,1	112	8	14
To Exclusive (SSd) EU	43,0	117	9	14
LP Tinker (SW) EU	43,1	117	10	13
To Rocket (SSd) EU	38,4	105	5	9
To Krackerjack (SSd) EU	48,4	132	20	24
LP Maringa (SSd) EU	45,4	124	11	18

Tabell 2. Kärnskörd av ärter i Skåne, M-tal av riks- och länsförsök.

SORT	2007			2006		2005		2004		2003		2003 - 2007		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel tal
Celineskörden, dt/ha					34,8		35,3		44,0		68,3			
SW Celine	3	45,0	100	3	100	2	100	4	100	5	100	17	46,5	100
SW Clara	3	50,2	112	3	89	2	100	4	96	5	90	17	44,7	96
Faust SSd	3	47,8	106	3	96	2	102	4	105	5	94	17	46,4	100
Exclusive SSd	3	50,1	111	3	95	2	106	4	104			12	47,3	102
LP Tinker SW	3	50,9	113	3	107	2	110					8	49,4	106
To Rocket SSd	3	49,3	109	3	102	2	113					8	48,6	105
To Krackerjack SSd	3	54,6	121											
LP Maringa SSd	3	50,6	112											
x cv% REP	3	48,9	4,2	3	2,7	2	8,4	4	6,6	5	5,1	17	47,1	5,2
LSD PROBF1		3,80	.0516		17 .0001		.5935		.3011		.0350		3,10	.0954

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil, är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 3. Ärter områdesvis indelning 2003 - 2007. Kärnskörd och rel. tal.

SORT	Område 1A			Område 1B			Område 1C+2			Område 3			Område 4B		
	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal
SW Celine	2	66,7	100	6	48,3	100	2	46,8	100	3	31,5	100	4	49,2	100
SW Clara	2	62,6	94	6	42,2	87	2	49,7	106	3	32,8	104	4	49,6	101
Faust SSd	2	63,8	96	6	45,6	94	2	49,6	106	3	32,5	103	4	51,7	105
Exclusive SSd	1	62,7		4	45,6	94	1	51,4		3	35,4	112	3	51,8	105
LP Tinker SW	1	63,3		2	48,2	100				3	37,4	119	2	53,9	109
To Rocket SSd	1	65,1		1	46,5	96				3	37,3	118	2	51,2	104
x cv% REP	2	64	7,9	6	46,1	3,5	2	49,4	1,8	3	34,5	8,3	4	51,2	5,6
LSD PROB F1		28,4	.9986		3,7	.0013		12,8	.1030		5,2	.1092		5,5	.5115

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil, är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 4. Sortegenskaper i ärter under åren 2003 - 2007.

SORT	Vattenhalt %	Stråstyrka 0-100*	Strå-längd cm	Höjd vid skörd cm	Mogn. dagar **	Tusen-kornv. g	Protein % av ts	Spill kg/ha
SW Celine	17,1	43	79	38	118	259	22,4	174
SW Clara	0	19	4	16	0	-11	-0,8	-14
Faust SSd	-0,8	12	3	10	-2	-19	-1,6	-42
Exclusive SSd	-0,2	14	3	13	0	42	0,1	-15
LP Tinker SW	-0,3	2	7	-1	0	23	-0,1	-34
To Rocket SSd	-0,3	10	4	7	-2	-30	-2,5	-43
x cv% REP	16,8	52	82	46	117	260,0	21,6	149
LSD PROBF1	1,1	9	5	8	2	15,9	1,1	97

Sortegenskaper för Celine. Övriga med avvikelser från Celine, med minus för mindre.

*) 100 betyder helt upprätt bestånd.

**) Plus betyder senare mognad.

Beskrivning av de olika sorterna

Alla sorter är numera viltblommiga och fröna, med något undantag gula, i huvudsak avsedda för foder.

SW Celine från Svalöf Weibull är numera mätarsort och den har mycket hög avkastning. Svag, lång rev som hamnar något närmare marken vid skörd än de flesta andra sorter. Proteinhalten är hög. Låg skörd under 2005 och 2006 men högre 2007.

SW Clara från Svalöf Weibull är en ny matärt med hög avkastning, lång, styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Proteinhalt och tusenkornvikt är lägre än mätarens. Skörden 2006 var låg men 2007 mycket hög.

Da Faust från Scandinavian Seed är en tidig sort med hög avkastning 2004 och 2006. Har styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Tusenkornvikt och proteinhalt är låg. Den har också lågt spill vid skörd.

To Exclusiv är en ny sort från Scandinavian Seed med högre avkastning än mätaren. Liktidig med mycket hög tusenkornvikt, styv rev och bra höjd vid skörd.

LP Tinker är en ny sort från Svalöf Weibull med mycket hög avkastning. Höjd vid skörd ungefär som mätaren, lång rev, tidig och något högre tusenkornvikt.

To Rocket är en ny tidig sort från Scandinavian Seed med mycket hög skörd. Den har styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Den har låg tusenkornvikt och proteinhalt. Spill vid skörd är lågt.

Övriga två sorter har bara provats under ett år men skördarna för både Toklackerjack och Maringa verkar mycket lovande.